

Sammanställning av frågeformulär inför nordiskt samarbetsmöte om ensamkommande barn och unga

Detta är en sammanställning av de frågeformulär som skickades ut till ministerier och myndigheter i de fem nordiska länderna i januari 2020 inför det planerade samarbetsmötet kring ensamkommande unga i Norden.

Mötet skulle ursprungligen ha ägt rum i Stockholm den 12-13 mars, men på grund av pandemin ersattes mötet med ett digitalt möte den 2 september 2020.

Sammanställningen av de inkomna formulären fungerade som ett gemensamt faktaunderlag under mötet.

DANMARK

1. På vilket sätt har mottagandet av ensamkommande barn och unga förändrats sedan hösten 2015 vad gäller antal, fördelningen mellan könen och vilka länder de kommer ifrån?

Statistik – uledsagede mindreårige asylansøgere

Kønsfordeling

	2015	2016	2017	2018	2019*
Antal uledsagede mindreårige asylansøgere	2144	1184	462	243	217
Heraf drenge	1929	1060	439	215	
Heraf piger	215	124	23	28	

I alle årene bortset fra 2017 lå andelen af drenge på 88-89 pct. I 2017 lå den på 95 pct.

Nationalitet

2015	2016	2017	2018	2019*
Afghanistan (844)	Afghanistan (527)	Marokko (197)	Marokko (73)	Marokko (84)
Syrien (584)	Marokko (126)	Afghanistan (55)	Algeriet (28)	Algeriet (28)
Eritrea (168)	Eritrea (121)	Syrien (40)	Afghanistan (22)	Syrien (28)
Øvrige (548)	Øvrige (410)	Øvrige (170)	Øvrige (120)	Øvrige (77)

*Tallene for 2019 er foreløbige, og der kan forekomme efterregistreringer.

Generelt bemærkes, at de statistiske oplysninger er behæftet med usikkerhed, da udlændingemyndighedernes elektroniske sagsbehandlingssystem er opbygget som et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem.

2. På hvilket sätt har lagstiftningen ändrats sedan 2015?

1. Uledsagede mindreårige asylansøgere skal opfylde de samme betingelser som andre asylansøgere for at blive meddelt opholdstilladelse som flygtning, idet der dog ved vurderingen af, om de frygtede overgreb har en sådan alvor, at de falder indenfor asylreglerne skal tages hensyn til, at der er tale om et barn. For uledsagede mindreårige asylansøgere gælder i øvrigt nogle særlige forhold i forbindelse med sagsbehandlingen, f.eks. udpegning af en personlig repræsentant og en særlig hensyntagen ved vurderingen af deres forklaring.

Der kan meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr. 1, til en uledsaget udlænding under 18 år, der har indgivet ansøgning om asyl, hvis der efter det oplyste om udlændingens personlige forhold, er særlige grund til at antage, at udlændingen ikke bør gennemgå en asylsagsbehandling, og der er grund til at antage, at udlændingen ved en tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland vil være uden familiemæssigt netværk eller uden mulighed for ophold på et modtage- og omsorgscenter og

dermed vil blive stillet i en reel nødsituation. Med personlige forhold sigtes der navnlig til spørgsmålet om udlændingens modenhed. Der kan således med andre ord meddeles opholdstilladelse efter bestemmelsen på baggrund af lav alder, manglende modenhed eller manglende netværk. Opholdstilladelsen kan kun meddeles eller forlænges, indtil udlændingen fylder 18 år.

Endvidere kan der meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr. 2, til en uledsaget udlænding under 18 år, der er meddelt afslag på ansøgning om asyl, hvis der er grund til at antage, at udlændingen ved en tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland vil være uden familiemæssigt netværk eller uden mulighed for ophold på et modtage- og omsorgscenter og dermed vil blive stillet i en reel nødsituation. Opholdstilladelsen kan kun meddeles eller forlænges, indtil udlændingen fylder 18 år.

De særlige regler og sagsbehandlingsprocedurer, der omfatter uledsagede mindreårige asylansøgere, f.eks. udpegning af personlig repræsentant, gælder også kun, til den pågældende fylder 18 år.

Siden 2015 er der blevet indført en række lovændringer, der omfatter flygtninge, herunder uledsagede mindreårige asylansøgere. Nedenfor er nævnt nogle af de væsentligste lovændringer.

2.1. I 2015 blev der indført en midlertidig beskyttelsesstatus til asylansøgere, hvis behov for beskyttelse har baggrund i en særlig alvorlig situation i hjemlandet i forbindelse med en væbnet konflikt eller lignende. Forslaget udvider ikke adgangen til at opnå asyl i Danmark, men indførte en opholdstilladelse til flygtninge med henblik på midlertidigt ophold, som følge af de generelle forhold i hjemlandet, i modsætning til opholdstilladelser meddelt som følge af individuelle forhold (konventionsstatus og beskyttelsesstatus), som blev meddelt med mulighed for varigt ophold. Forslaget gav således mulighed for, at denne gruppe af udlændinge lettere kan sendes tilbage til deres hjemland, når de værste uroligheder er overstået.

Grundet beskyttelsens midlertidige karakter kan en udlænding, der meddeles midlertidig beskyttelsesstatus, først få familiesammenføring efter 3 år, medmindre helt særlige grunde gør sig gældende. Det kan f.eks. være i situationer, hvor hensynet til barnets tarv kan have betydning for, om der skal gives tilladelse til familiesammenføring på et tidligere tidspunkt, eksempelvis hvis den herboende er et uledsaget mindreårigt barn, hvis forældre søger om familiesammenføring.

2.2 I 2019 blev reglerne for meddelelse af opholdstilladelse til flygtninge, herunder kvoteflygtninge, som følge af konventionsstatus og beskyttelsesstatus, ændret, således at opholdstilladelser meddelt efter disse bestemmelser pr. 1. marts 2019 meddeles med henblik på midlertidigt ophold, i stedet for som før lovændringen med mulighed for varigt ophold. Pr. 1. juli 2019 overgik endvidere tidligere meddelte opholdstilladelser til flygtninge meddelt med mulighed for varigt ophold til at være meddelt med henblik på midlertidigt ophold.

Særligt for uledsagede mindreårige blev der i 2017 indført en række tiltag for at sikre ro og orden i og omkring børnecentre. Disse inkluderer blandt andet:

- En pligt til at udarbejde husordener for god adfærd
- Mulighed for at kunne foretage rusmiddeltest af de uledsagede mindreårige udlændinge
- Mulighed for fysisk guidning og magtanvendelse over for de uledsagede mindreårige udlændinge
- Undersøgelse af udlændinges person og opholdsrum
- Indførelse og skærpelse af økonomiske konsekvenser
- I meget alvorlige tilfælde anbringelse på eksempelvis en sikret døgninstitution

3. Hur ser reglerna ut för ensamkommande när de fyller 18 år eller registreras till 18 år i ert land?

Uledsagede mindreårige, der fylder 18 år efter indrejsen i Danmark:

Er en uledsaget mindreårig udlænding meddelt asyl, sker der ingen ændring i dette asylgrundlag, når udlændingen fylder 18 år. Flygtningen beholder således sin opholdstilladelse efter det fyldte 18. år, med mindre der er grund til at inddrage eller meddele nægtelse af forlængelse af opholdstilladelsen.

Hvis en uledsaget mindreårig meddeles afslag på asyl, kan der meddeles opholdstilladelse som uledsaget mindreårig (udlændingelovens § 9 c, stk. 3), nr. 2, hvis udlændingen ved en tilbagevenden til hjemlandet vil være uden et familiemæssigt netværk eller uden mulighed for ophold på et modtage- eller omsorgscenter og dermed blive stillet i en reel nødsituation. Opholdstilladelsen er midlertidig og udløber altid, når udlændingen fylder 18 år.

Hvis der foreligger ganske særlige grunde, kan udlændingen undtagelsesvist meddeles en ny opholdstilladelse efter det fyldte 18 år (udlændingelovens § 9 c, stk. 1). Sådanne særlige grunde kan f.eks. foreligge, hvis udlændingen har fået en opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 3, som helt lille, har en stærk tilknytning til Danmark og en meget ringe tilknytning til hjemlandet, og er velintegreret i det danske samfund. I vurderingen kan udlændingens sociale- og helbreds-mæssige forhold have betydning.

Asylansøgere, som vurderes at være 18 år eller derover umiddelbart efter indrejsen:

En asylansøger, der ved indrejsen oplyser at være uledsaget mindreårig, vil i Danmark gennemgå en aldersvurdering, medmindre pågældende efter en umiddelbar vurdering åbenbart er mindreårig. Hvis udlændingen efter en aldersvurdering registreres som værende 18 år eller derover, behandles udlændingen efter de almindelige retlige regler, som gælder for voksne asylansøgere. Det betyder, at udlændingen indkvarteres på et center for voksne asylansøgere, og udlændingen har ikke mulighed for at opnå en særlig opholdstilladelse som uledsaget mindreårig (efter udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr. 2), hvis udlændingen får afslag på asyl.

4. Hur ser skolsituationen ut för gruppen ensamkommande barn och unga?

Uledsagede mindreårige i den undervisningspligtige alder (6-16 år) modtager undervisning, som i indhold og omfang svarer til den undervisning, som tilbydes tosprogede elever i den danske folkeskole (udlændingelovens § 42 g og kapitel 2 i Bekendtgørelse om undervisning og aktivering m.v. af voksne asylansøgere m.fl.). Undervisningen foregår på eller i tilknytning til et asylcenter.

Uledsagede mindreårige, som har de faglige og personlige forudsætninger herfor, kan dog også tilbydes undervisning i almindelige folkeskoler, privatskoler og frie grundskoler.

Uledsagede mindreårige, som er over den undervisningspligtige alder har mulighed for at deltage i undervisning og aktivering på samme vilkår som voksne asylansøgere. En uledsaget mindreårig, som har de faglige forudsætninger herfor, har endvidere mulighed for at deltage i undervisning på en ungdomsuddannelse.

5. Vilka myndigheter har ansvar för boende/placering av barn intill dess de fyller 18 år?

Udlændingestyrelsen har ansvaret for forsyrgelse og indkvartering af uledsagede mindreårige asylansøgere (udlændingelovens § 42 a, stk. 1) og uledsagede mindreårige med ulovligt ophold i Danmark, såfremt det er nødvendigt for deres forsyrgelse (udlændingelovens § 42 a, stk. 2).

6. Hur har bostadssituationen sett ut för gruppen ensamkommande barn och unga sedan 2015?

Uledsagede mindreårige asylansøgere m.fl. indkvarteres på særlige centre og afdelinger for uledsagede mindreårige i asylindkvarterings-systemet.

7. Lyft några centrala erfarenheter från de senaste åren som ni bedömer vara viktiga att ta lärdom av inför en ny period där många söker asyl i Norden.

—

FINLAND

1. På vilket sätt har mottagandet av ensamkommande barn och unga förändrats sedan hösten 2015 vad gäller antal, fördelningen mellan könen och vilka länder de kommer ifrån?

Antalet ensamkommande asylsökande till Finland har förändrats enligt följande

2015	2016	2017	2018	2019	01/2020
3017	380	179	112	102	8

Källor: <https://kotouttaminen.fi/sv/stod-till-barn-utan-varnads-havare>

Nationalitet (TOP 5)

	Nationalitet (TOP 5)
2016	AFG (1 269) IRAK (267) SOM (117) SYY (29) MAR (16)
2017	AFG (123) IRAK (33) SOM (26) IRA (10) KANS (6)
2018	IRAK (18) AFG (12) SOM (11) SYY (11) IRAN (6)
2019	IRAK (19) SOM (18) AFG (14) SYY (8) ANG (6)
2020	SOM (4) AFG (3) IRAN (2) SYY (2) MUITA 1

Ensamkommande mindre åriga i Finland enligt nationalitet, kön och ålder

Flickor/Pojkar/vet inte	åldersgrupper 0-13/14-17/18-34/vet inte
68/159	43/173
38/133	21/146/0/4
30/76	19/84/3
40/56/1	22/69/2/4
3/14	2/15

MAR=Marokko, ANG= Angola, KANS=utan nationalitet

2. På vilket sätt har lagstiftningen ändrats sedan 2015?

Det har inte gjorts ändringar i lagstiftningen gällande mottagande

(<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110746?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=2011%2F746%20>)

Inga ändringar har heller gjorts i integrationslagstiftningen

(<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>)

3. Hur ser reglerna ut för ensamkommande när de fyller 18 år eller registreras till 18 år i ert land?

Enligt integrationslagen kan ett barn eller en ung person som bor utan vårdnadshavare kan omfattas av stödåtgärder tills han eller hon fyller 21 år eller tills han eller hon har en vårdnadshavare i Finland. Unga kan erbjudas motsvarande tjänster som en ung person som får eftervård enligt barnskyddslagen.

Barnskyddslagen har nyligen ändrats så att den övre gränsen för eftervården har höjts till 25 år. Denna ändring gäller dock inte ensamkommande minderåriga som får sitt stöd i enlighet med integrationslagen. Arbets- och näringsministeriet har inlett en process att ändra integrationslagen så att även ensamkommande minderåriga kunde få eftervård tills de fyller 25 år.

Företräderskapet slutar när den unga fyller 18 år. De unga får stöd från eftervården att klara av att sköta saker självständigt.

4. Hur ser skolsituationen ut för gruppen ensamkommande barn och unga?

-

5. Vilka myndigheter har ansvar för boende/placering av barn intill dess de fyller 18 år?

-

6. Hur har bostadssituationen sett ut för gruppen ensamkommande barn och unga sedan 2015?

I och med att antalet minderåriga som kommit till Finland har minskat efter 2015 och många av dessa unga har blivit myndiga, har Migrationsverket lagt ner en del av sina enheter för asylsökande. Samma har skett även gällande boende-enheterna för de barn som har fått uppehållstillstånd, dvs de regionala statliga myndigheterna (sk NTMcentralerna) och kommunerna har gjort upp gemensamma planer för att minska antalet bostadsenheter.

Efter år 2015 fanns det boende-enheter för ensamkommande minderåriga i över 50 kommuner. Nu är antalet kommuner med boende-enheter ca. 10.

7. Lyft några centrala erfarenheter från de senaste åren som ni bedömer vara viktiga att ta lärdom av inför en ny period där många söker asyl i Norden.

BOENDE

Då nya kommuner tar emot ensamkommande minderåriga är det viktigt att tänka på

Hur Migrationsverket och Arbets- och näringsministeriet kan samarbeta i att Migrationsverket grundar sina boende-enheter i sådana kommuner som även har möjlighet att ordna boende för barnen efter att de beviljats uppehållstillstånd. Det krävs att kommunen har tillräckliga möjligheter för de unga att gå i skola och studera

Vad gäller unga som beviljats uppehållstillstånd måste man särskilt tänka på:

- att kommunen har socialarbetare och övrigt service
- att sprida kunskaper från existerande boende-enheter till de nya enheterna om det särskilda stöd som de ensamkommande minderåriga behöver
- att erbjuda de regionala statliga myndigheterna som koordinerar verksamheten inom sitt område tillräckligt stöd: tex modeller för hur man upphandlar boende- och stödverksamheten, avtalsmodeller för kommun och serviceproducent, anvisningar gällande övervakning av boendeenheter, modeller för arbetet i boende-enheterna gällande det sociopsykologiska stödet som de unga behöver.

Arbets- och näringsministeriet utvecklar informationen på sin webbplats:

<https://kotouttaminen.fi/sv/stod-till-barn-utan-varnadshavare> så att det skall finnas tillräckligt med information i framtiden.

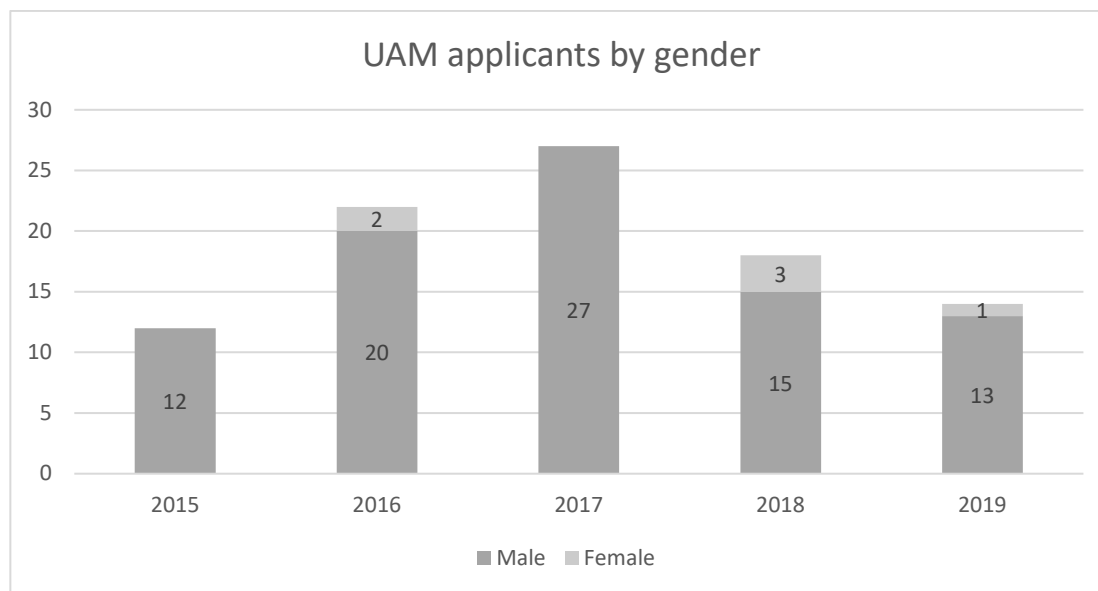
FÖRETRÄDARE

Företrädarnas kunskaper bör säkras. Ett projekt har startat där man skapar en webb utbildning för företrädare

ISLAND

1. På vilket sätt har mottagandet av ensamkommande barn och unga förändrats sedan hösten 2015 vad gäller antal, fördelningen mellan könen och vilka länder de kommer ifrån?

UAM applicants by country of origin						
	2015	2016	2017	2018	2019	Total
AF - Afghanistan	4	1	6	8	3	22
SO - Sómalía		3	7	5	6	21
AL - Albanía	2	2	5	2	2	13
IQ - Írak		4	5			9
MA - Marokkó	1	5	1			7
SY - Sýrland	2	3		1		6
PK - Pakistan		1	1	2		4
DZ - Alsír		1				1
BH - Barein			1			1
BF - Búrkína-Faso					1	1
GN - Gínea					1	1
IR - Íran		1				1
XK - Kósovó	1					1
NG - Nígería		1				1
PS - Palestína	1					1
TJ - Tadjikistan			1			1
EH - Vestur-Sahara	1					1
YE - Yemen					1	1
Total	12	22	27	18	14	93

2. På vilket sätt har lagstiftningen ändrats sedan 2015?

The current Act on Foreigners No. 80/2016, which was written by the Ministry of the Interior (now the Ministry of Justice) and an Inter-Political Parliamentary Committee on Matters of Foreigners, entered into force on 1 January 2017. The bill included a comprehensive review of the previous Act on Foreigners No. 96/2002 and proposed, among other things, increased emphasis on improving the legal status of children, especially unaccompanied children, who apply for international protection in Iceland. The main proposals of the new act include:

- It is now assumed that an applicant for international protection who claims to be a child is considered a child in the handling of the case unless it is highly improbable or otherwise revealed by age assessment or other procedure.
- Unaccompanied children shall receive the assistance and services that their age and status require, including suitable living arrangements.
- It is now ensured that the child can express his views according to age and maturity.
- It is now ensured that the representatives of the authorities involved in the case of an unaccompanied child have the expertise and training to interview them and that interviews are conducted in circumstances appropriate to the age and development of the child.
- The involvement of child protection authorities is now ensured in these cases, both in matters that are processed on merits and under the Dublin regulation.
- If it is necessary for an age assessment to be conducted, the applicant shall be informed of the process ahead, possible deviations and the effect of age assessment on the progress of the case. It shall be ensured that such assessment does not affect human health.
- If the applicant's age has not been adequately confirmed despite an age assessment, the person in question shall enjoy the benefit of the doubt and be treated as a child.
- If an age assessment shows that an applicant for international protection is not a child, that conclusion and the fact that he has otherwise stated does not prevent his application to be treated independently.
- Children who have been victims of abuse, neglect, torture or cruel, inhuman or degrading treatment, or who have suffered from armed conflict, shall be provided access to appropriate health care and psychiatric services and other essential services.
- Unaccompanied children shall be appointed a legal rights protector who has more duties than a spokesperson in general.
- A residence permit which is provided to an unaccompanied child based on his or her international protection shall be valid until the child reaches his or her legal age and shall then be reassessed.
- In cases that are processed on its merits, authorities may decide that an application for international protection shall be given priority treatment, for example, in the cases of unaccompanied children.
- When an unaccompanied child is granted international protection, the Government Agency for Child Protection shall decide which Child Protection Committee shall assume the custody of the child and ensure its safety in accordance with the Act on Child Protection No. 80/2002. Where appropriate, the Child Protection Committee shall allocate the child in foster care or another suitable placement.

- Before a decision is made on the return of an unaccompanied child, the Government Agency for Child Protection shall ensure that there are relatives, guardians or adequate child reception facilities in the state to which the child shall be returned to.
- When a minor under the age of 18 years has been granted international protection, his or her parents are also entitled to protection, provided that it is deemed evident that they have had custody of the minor and that they intend to live with the minor in Iceland. In a case where one parent has had custody of the minor, he or she shall enjoy this entitlement. The entitlement also applies to siblings of the minor aged under 18 years, who are not married or cohabiting and live with their parent or parents.

3. Hur ser reglerna ut för ensamkommande när de fyller 18 år eller registreras till 18 år i ert land?

According to the Act on Foreigners No. 80/2016, the Government Agency for Child Protection shall ensure the safeguarding of a minor's interests. This includes necessary assistance during the procedure of the case and social support based on the Act on Child Protection No. 80/2002 and other Acts, for example, with a foster home or other suitable placement, school services and healthcare. This applies when the applicant is (1) under the age of 18 years and resides in Iceland without parents or other guardians, (2) when the parents or guardians cannot fulfil their obligations towards the minor, (3) when a Child Protection Committee deems a minor's guardianship to be unsatisfactory, or (4) when a minor is suspected to be a victim of human trafficking. The Government Agency for Child Protection's responsibility for safeguarding the minor's interests concludes formally when a minor reaches the age of 18 years. There are, however, some exceptions to this and special rules that applies to unaccompanied children:

- According to Regulation No. 276/2018, which amended Regulation on Foreigners No. 540/2017, increased emphasis shall be put on the particularly vulnerable position of unaccompanied children when assessing whether their application for international protection shall be taken for procedure in Iceland on its merits. When considering whether to take over the procedure, it is permissible to look at the young age of the individual, even though he or she has reached the age of 18 at the time of decision if he or she was verifiably an unaccompanied child upon arrival in Iceland.
- The Child Protection Committee shall assess the need of the individual in every case when a minor turns 18 years of age. The committee responsible for the individual may offer him or her to remain a child protection case until they turn 20 years of age. This resource is, however, subject to the condition that the individual is staying in a placement operated by the committee, f.ex. a foster home, and that the individual agrees to it. If these conditions are not met, the individual shall continue to receive service from the Social Services of the relevant municipality.
- When an unaccompanied child is granted international protection, the Government Agency for Child Protection shall decide which Child Protection Committee shall assume the custody of the child and ensure its safety in accordance with the Act on Child Protection No. 80/2002. Where appropriate, the Child Protection Committee shall allocate the child in a foster home or to another suitable placement until it reaches 18 years of age. It is, however, possible to extend the placement to 20 years of age.
- According to the Act on Foreigners No. 80/2016, an unaccompanied minor that has been granted international protection in Iceland has the right to apply for a residence permit for his parents and siblings under the age of 18. In practice, the minor must apply for family reunification before he turns 18 years. However, a recent decision from the Immigration and Asylum Appeals Board indicates that even though the individual has turned 18 he should still be able to apply for family reunification within a reasonable timeframe from their 18th birthday.

4. Hur ser skolsituationen ut för gruppen ensamkommande barn och unga?

According to Article 23 of the Act on Child Protection No. 80/2002, Child Protection Committees shall provide assistance, among other things, in collaboration with relevant agencies to have measures applied under the terms of other legislation. According to the article, a staff member of the Child Protection Committee in the municipality where the child is staying shall contact the relevant school and ensure that it prepares to receive an unaccompanied child into the school.

In 2013, Althingi, the Icelandic Parliament, unanimously agreed to incorporate the Convention on the Rights of the Child along with the first two Optional Protocols to the Convention into domestic law, cf. Act No. 19/2013. It is now one of two human rights conventions that have been incorporated into Icelandic legislation, the other being the European Convention on Human Rights. In Article 28 of the Convention on the Rights of the Child, it is stated that States Parties recognize the right of the child to education and shall take appropriate measures to achieve this right progressively and based on equal opportunity. This has been ensured in Article 16 of the Compulsory School Act No. 91/2008, where it is stated that a reception plan for pupils whose native language is not Icelandic must take into account the pupils' background, their language skills, and their competence in other subject areas. Moreover, pupils whose native language is not Icelandic are entitled to training in Icelandic as a second language. The aim of the training is for the pupils to become actively bilingual and to render them capable of studying at compulsory schools and becoming active participants in Icelandic society. Compulsory schools may validate the native language skills of pupils whose native language is not Icelandic as part of their compulsory schooling, replacing the compulsory study of another foreign language.

5. Vilka myndigheter har ansvar för boende/placering av barn intill dess de fyller 18 år?

According to the Act on Foreigners No. 80/2016, the Government Agency for Child Protection shall ensure that an unaccompanied minor is provided with a foster home or shelter or other suitable placement where the minor's interests are given priority. The Government Agency shall also ensure that the Child Protection Committee in the minor's municipality fulfils the minor's need in an appropriate manner as provided in the Act on Child Protection No. 80/2002.

It is also stated in the Act on Foreigners No. 80/2016 that a minor from the age of 15 and onwards may reside in a reception center until an appropriate residence is found. The Child Protection Committee in the reception center's municipality is responsible for providing a minor placed in a reception center with all the necessary assistance during the procedure of the case and social support based on the Act on Child Protection No. 80/2002.

Most of the unaccompanied minors that come to Iceland and apply for international protection are 15 to 18 years old. Thus, in practice, most unaccompanied minors are initially placed in the reception center that is operated by the Directorate of Immigration.

- If there is a doubt about the age of the unaccompanied minor, the minor usually stays in the reception center until the age has been assessed and determined by the Directorate of Immigration.
- When there is no doubt that the individual is an unaccompanied minor, they are usually placed at the center until they have had their asylum interview. Some minors are placed in foster care after the interview while others stay longer at the center.
- In limited cases, the child is placed immediately in foster care or other more suitable home.

6. Hur har bostadssituationen sett ut för gruppen ensamkommande barn och unga sedan 2015?

As stated in the answers to question 5, most of the unaccompanied minors that apply for international protection in Iceland initially stay in the reception center that is operated by the Directorate of Immigration.

- The reception center is a 2-story building where families and single parents with children stay on the first floor and unaccompanied minors on the upper floor. The building is operated with an access control system meaning that only the people staying on each floor and staff, for example security guards, have access the said floor.
- The unaccompanied minors generally share a bedroom, two at a time, if the capacity of the upper floor is full. However, if there is enough space, the unaccompanied minors are provided with their own individual bedroom. Each floor has a shared kitchen, bathroom and living room area.

7. Lyft några centrala erfarenheter från de senaste åren som ni bedömer vara viktiga att ta lärdom av inför en ny period där många söker asyl i Norden.

Iceland's main experience past years is that it would be beneficial for all parties if the procedure of applications for international protection of unaccompanied children could be expedited. Today, most unaccompanied children wait approximately 4 to 12 months, depending on whether they are granted international protection or not, for a final decision to be made, which is not ideal. By speeding up the procedures, unaccompanied children could be integrated more successfully into Icelandic society or returned sooner to their country of origin.

- With this in mind, the Ministry of Justice currently has proposed a draft bill to amend the Act on Foreigners No. 80/2016. According to Article 37(5) of the Act, the Directorate of Immigration shall obtain the opinion of the Government Agency for Child Protection when deciding on the application of an unaccompanied child for international protection. The draft bill proposes changes to this article so that the obligation to obtain the opinion of the Government Agency for Child Protection only applies when it is anticipated that the application for international protection will be denied. This amendment could, in some cases, reduce the scope of cases that needs to be addressed by the Government Agency for Child Protection and lead to shorter procedure times in cases where unaccompanied children are granted international protection in Iceland.

Finally, Iceland would prefer unaccompanied children that apply for international protection to be allocated sooner and in more cases into foster care or another suitable placement. Unfortunately, most unaccompanied children stay for too long in the reception center operated by the Directorate of Immigration.

SVERIGE

1. På vilket sätt har mottagandet av ensamkommande barn och unga förändrats sedan hösten 2015 vad gäller antal, fördelningen mellan könen och vilka länder de kommer ifrån?

Sedan 2015 har antalet ensamkommande barn som söker asyl i Sverige minskat för varje år.

Under 2015 ansökte 35 369 ensamkommande barn asyl i Sverige. Av dem var 2 847 flickor och 32 522 pojkar. De flesta kom ifrån Afghanistan, Somalia, Syrien, Etiopien och Marocko.

Under 2016 ansökte 2 199 ensamkommande barn asyl i Sverige. Av dem var 435 flickor och 1 764 pojkar. Fortfarande kom de flesta från Afghanistan, Somalia och Syrien.

Under 2017 ansökte 1 336 ensamkommande barn asyl i Sverige. Av dem var 293 flickor och 1 043 pojkar. Under året har majoriteten av barnen kommit från Marocko, följt av Afghanistan, Somalia och Syrien.

Under 2018 ansökte 944 ensamkommande barn asyl i Sverige. Av dem var 249 flickor och 695 pojkar. Pojkarna kommer främst från Marocko, Syrien och Afghanistan medan flickorna främst kommer från Somalia, Syrien och Afghanistan.

Under 2019 ansökte 902 ensamkommande barn asyl i Sverige. Av dem var 257 och 645 pojkar. Pojkarna kom främst från Marocko, Syrien, Afghanistan, Somalia och Irak och flickorna främst från Somalia, Syrien och Afghanistan.

Antalet ensamkommande kvotflyktingar har ökat de senaste åren. År 2018 togs 147 ensamkommande barn emot. Dessa barn har uppehållstillstånd och de anvisas för bosättning när de anländer till Sverige.

2. På vilket sätt har lagstiftningen ändrats sedan 2015?

Under 2016 och framöver har olika förändringar i lagstiftning och praxis genomförts. Dessa förändringar har påverkat antalet ensamkommande barn som kommer till Sverige, liksom mottagandet i kommunerna och situationen för de asylsökande barnen och de unga. Här följer några av förändringarna:

- Den 4 januari 2016 infördes ID-kontroller vid resor till Sverige från Danmark.

- Den 1 april 2016 antogs en ny anvisningsmodell till kommunerna. Syftet var att skapa en jämnare fördelning över landet av kommunernas mottagande av barnen och ge dem bättre planeringsförutsättningar.

- Den 1 juni 2016 trädde en lagändring i kraft som innebär att rätten till bistånd enligt lagen om mottagande av asylsökande med flera (LMA) upphör för personer över 18 år, som har fått ett beslut om avvísning eller utvisning som inte går att överklaga.

- Den 20 juli 2016 trädde lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige i kraft. Lagen begränsar asylsökandes möjligheter att få uppehållstillstånd och möjligheten för den sökandes familj att få komma till Sverige. Lagen innebär att asylsökande som har rätt till skydd, endast får tidsbegränsade uppehållstillstånd i Sverige om de inte är kvotflyktingar. Ensamkommande barn som ansökte om asyl senast den 24 november 2015, då regeringen presenterade förslaget till den nya lagen, ska prövas enligt den gamla lagen och kan få permanent uppehållstillstånd.

- I juni 2016 presenterades ett förslag till nytt ersättningssystem till kommunerna för mottagande av ensamkommande barn och unga. Det nya ersättningssystemet är i huvudsak baserat på schabloner och syftet med förändringarna var att förenkla ersättningssystemet, förbättra kommunernas planeringsförutsättningar, minska den administrativa bördan och att öka kostnadseffektiviteten. Gäller från den 1 juli 2017.

- I juli 2016 gav Migrationsverket ut ett rättsligt ställningstagande som innebär att utgångspunkten är att ensamkommande barn ska beviljas tillfälligt uppehållstillstånd om det föreligger verkställighetshinder, dvs. praktiska hinder för att verkställa en avvisning eller utvisning. Tidigare har Migrationsverket kunnat bevilja permanenta uppehållstillstånd på grund av särskilt ömmande omständigheter för barn i dessa situationer.

- Under hösten 2016 presenterades ytterligare förslag till lagändring när det gäller åldersbedömning som nu ska göras tidigare i asylprocessen och Migrationsverket fattar ett tillfälligt beslut om ett ensamkommande asylsökande barns ålder. En tidigare lagd åldersbedömning ska endast göras i osäkra fall, då det finns skäl att ifrågasätta att sökanden är under 18 år. Det tillfälliga beslutet ska vara möjligt att överklaga. De nya reglerna gäller från 1 maj 2017, men gäller inte personer vars ansökningar om uppehållstillstånd som har registrerats före 1 februari 2017.

- I juni 2017 trädde en lagändring i kraft om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Den som påbörjat gymnasiestudier ska kunna få ett uppehållstillstånd med längre giltighetstid. Dessutom ska möjlighet till fortsatta studier ges om grunden för uppehållstillståndet upphör. Den som annars skulle få avslag med uppskjuten verkställighet på grund av avsaknad av ordnat mottagande i hemlandet ska kunna få uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå.

- Den 1 juli 2018 trädde ändringar i lagen om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) i kraft som innebär att en kommun som har anvisats att ta emot ett ensamkommande barn ska få placera barnet i ett boende i en annan kommun endast under förutsättning att kommunerna har ingått en särskild överenskommelse om placering. Begränsningen ska inte gälla för placeringar som sker med stöd av lagen om vård av unga (LVU) eller socialtjänstlagen (SoL) i fråga om barn med motsvarande vårdbehov.

- I juli 2018 trädde bestämmelserna som utgör den så kallade nya gymnasielagen i kraft som gav unga ensamkommande över 18 år som fått, eller annars skulle få, ett beslut om utvisning, en möjlighet att ansöka om tillfälligt uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, om vissa förutsättningar var uppfyllda. De unga hade från den 1 juli till och med 30 september 2018 möjlighet att ansöka om tillfälligt uppehållstillstånd för 13 månader. Om studierna kräver ytterligare tid för att genomföras kan förlängt uppehållstillstånd beviljas. Hur länge beror på vilken utbildning de handlar om. När studierna är avslutade kan den unge få ett uppehållstillstånd på sex månader för att hitta ett arbete. Om den unge får ett arbete som möjliggör försörjning kan ett permanent uppehållstillstånd ges.

3. Hur ser reglerna ut för ensamkommande när de fyller 18 år eller registreras till 18 år i ert land?

Ett asylsökande barn som fyller 18 år, eller efter en åldersbedömning registreras som 18 år, betraktas som vuxen i asylprocessen och ansvaret för boende övergår från kommunerna till Migrationsverket. Detta innebär för många unga att de får flytta till ett av Migrationsverkets anläggningsboenden, ofta någon annanstans i landet än i den kommun som de varit placerade i och gått i skola i. Detta innebär att de unga får lämna sin skola och de kontakter som de hade etablerat. Vissa kommuner låter dock de ensamkommande unga bo kvar i kommunen, åtminstone så länge asylprocessen pågår. Andra kommuner överlåter ansvaret för boendet på frivilliga organisationer för att de unga ska kunna bo kvar i kommunen och fullfölja skolan eller en utbildning och ha kvar sitt sociala nätverk. Vid 18 års ålder upphör även rätten till en god man. I vissa särskilda situationer är det fortsatt kommunens ansvar och det är om den unge är placerad med stöd av LVU (tvång) eller har liknande vårdbehov enligt SoL. Rätten till bistånd från Migrationsverket upphör i samband med beviljat tillstånd eller efter laga kraftvunnet beslut om man fått ett avslag.

För unga över 18 år gäller att den hälso- och sjukvård samt tandvård som regionen måste erbjuda handlar om vård som inte kan anstå, mödrahälsovård, vård vid abort och preventivmedelsrådgivning. Detsamma gäller för unga över 18 år som vistas i Sverige utan tillstånd.

Barn som är asylsökande ska däremot erbjudas hälso- och sjukvård och tandvård i samma omfattning och på samma villkor som barn som är bosatta inom regionen. Detsamma gäller barn som vistas i landet utan tillstånd. Till vård som inte kan anstå kan bland annat räknas:

- Vård och behandling, inklusive följdinsatser, av sjukdomar och skador där även en måttlig fördröjning kan innebära allvarliga följder för patienten
- Vård för att motverka ett mer allvarligt sjukdomstillstånd
- Vård för att undvika mer omfattande vård och behandling
- Vård för att minska användningen av mer resurskrävande akuta behandlingsåtgärder
- Hjälpmedel vid funktionshinder om inte patienten kan få tillgång till det på annat sätt
- Sjukresor
- Hjälpmedel
- Transport och tolk i samband med vårdtillfället

4. Hur ser skolsituationen ut för gruppen ensamkommande barn och unga?

Hemkommunen ansvarar för att alla i kommunen som har rätt till och vill ha utbildning får det. Det gäller nyanlända på samma sätt som för övriga barn och ungdomar som är bosatta i kommunen. Den som är folkbokförd enligt folkbokföringslagen har rätt till all utbildning i det svenska skolväsendet. En asylsökande har rätt till utbildning i

- förskola
- förskoleklass
- grundskola
- grundsärskola
- specialskola
- sameskola
- gymnasieskola och gymnasiesärskola om utbildningen påbörjas innan hen har fyllt 18 år.

En elev som har påbörjat sin utbildning på ett introduktionsprogram eller ett nationellt program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan innan hen fyllt 18 år har rätt att fullfölja sin utbildning i kommunen. Det gäller även efter elevens 18-årsdag.

Asylsökande barn och ungdomar ska ta tas emot så snart det är lämpligt med hänsyn till deras personliga förhållanden. Men de bör tas emot senast en månad efter ankomsten. Vad som menas med "ankomsten" är inte närmare reglerat, men utifrån barnets bästa är det lämpligt att räkna från när hen kom till Sverige.

Ett barns rätt till utbildning är enligt skollagen inte kopplat till om barnet har en vårdnadshavare eller en god man. Därför får ett beslut om var till exempel ett ensamkommande barn ska gå i skolan inte bli beroende av om barnet hunnit få en god man eller inte.

Asylsökande ungdomar över 18 år som har påbörjat ett introduktionsprogram har inte rätt att gå över till och påbörja utbildning på ett nationellt program men det finns inget som hindrar att kommunen ändå erbjuder utbildning, exempelvis på ett nationellt program till asylsökande ungdomar som fyllt 18 år. Detta innebär att möjligheterna till utbildning kan se olika ut i olika delar av landet.

De ändrade bestämmelser som utgör den så kallade nya gymnasielagen som trädde i kraft den 1 juli 2018 gav unga ensamkommande över 18 år som fått, eller annars skulle få, ett beslut om utvisning, en möjlighet att ansöka om tillfälligt uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, om vissa förutsättningar var uppfyllda. De kunde ansöka om tillfälligt uppehållstillstånd för 13 månader. Om studierna kräver ytterligare tid för att genomföras kan förlängt uppehållstillstånd beviljas. Hur länge beror på vilken utbildning det handlar om. När studierna är avslutade kan den unge få ett uppehållstillstånd på sex månader för att hitta ett arbete. Om den unge får ett arbete som möjliggör försörjning kan ett permanent uppehållstillstånd ges. 11 816 ansökningar inkom till Migrationsverket fram till den 30 september som var sista dag för ansökan. I

december 2019 visade siffror från Migrationsverket att 7 765 fått bifall på sin ansökan, 3 409 har fått avslag och 642 var inte avgjorda.

5. Vilka myndigheter har ansvar för boende/placering av barn intill dess de fyller 18 år?

Migrationsverket anvisar asylsökande ensamkommande barn till en kommun som ansvarar för boende/placering.

6. Hur har bostadssituationen sett ut för gruppen ensamkommande barn och unga sedan 2015?

De flesta ensamkommande barn som sökte asyl 2015 och 2016 placerades i Hem för vård eller boende (HVB) eller i familjehem. Under 2016 infördes en ny boendeform, stödboende, som är ett boende för de barn och unga som inte har något vårdbehov. Ett stödboende är en placeringsform för barn och unga i åldern 16 - 20 år som kan tas emot i ett eget boende med individanpassat stöd. I första hand är ett stödboende tänkt som ett placeringsalternativ för unga i åldern 18 – 20 år. Barn som fyllt 16 men inte 18 år får placeras i ett stödboende bara om det finns särskilda skäl. Särskilda skäl kan vara att barnet bedöms vara moget och förberett för att på ett bra sätt klara av att bo och leva i ett eget boende, att barnet anses vara moget i övrigt och att barnet själv har uttryckt en önska att bo i ett eget boende. Stödboendet innebär ett mer självständigt boende än HVB. Det finns inte personal dygnet runt och barnet eller den unge bor i en lägenhet, studentkorridor eller liknande. Det egna boendet innebär att barnet eller den unge har huvudansvar för hushållssysslorna och ska klara av sitt liv på egen hand, det vill säga studera eller arbeta, hantera sin ekonomi och ha ett socialt nätverk.

Yngre barn i åldern 0 - 12 år och flickor placeras framförallt i familjehem. Ett familjehem kan antingen vara ett hem i barnets nätverk eller ett hem där familjehemsföräldrarna inte har någon tidigare relation till barnet eller dess familj. Med familjehemsplacering i nätverket avses en stadigvarande placering hos en familj som barnet känner sedan tidigare, i första hand släktingar.

År 2018 fick 38 800 barn och unga någon gång under året vård enligt SoL eller LVU. Den vanligaste placeringsformen var familjehem. Av de barn som var placerade var knappt 30 procent ensamkommande barn och unga. Den vanligaste placeringsformen för ensamkommande barn och unga var hem för vård eller boende (HVB) följt av familjehem.

Boendesituationen för de unga som är aktuella för tillfälliga uppehållstillstånd för studier på gymnasiet är och har varit svår. I många kommuner har frågan lösts i samverkan med civilsamhället medan andra kommuner lämnat över ansvaret till den unga att ordna boende.

7. Lyft några centrala erfarenheter från de senaste åren som ni bedömer vara viktiga att ta lärdom av inför en ny period där många söker asyl i Norden.

För att förstå vad som gäller vid ankomst till Norden och vilka regler som gäller är det betydelsefullt med ett tydligt regelverk som kan förklaras och göras begripligt för de asylsökande. Det som hände under 2016 och 2017, med ett antal lagstiftnings- och regelförändringar, skapade ovisshet hos både de asylsökande, myndigheter och civilsamhället om vad som gällde. Tydlighet och förutsägbarhet är viktiga begrepp för att mottagandet ska bli så bra som möjligt. Detta både för den enskilde men även för de som arbetar med mottagandet.

När det gäller mottagande av ensamkommande barn är det många som är ansvariga för olika moment i processen och det är därför av stor vikt att samordningen och samverkan av vad som ska göras är tydlig, för att underlätta och göra mottagandet så bra och effektivt som möjligt. Framförallt gäller det Migrationsverket, socialtjänsten, överförmyndarnämnden (inkl gode männen) och skolan. På nationell nivå har Migrationsverket hållit ihop frågorna kring mottagandet vilket bör förvaltas även om antalet asylsökande blir färre.

Vad vi sett under de senaste åren är att civilsamhället har tagit ett stort ansvar för situationen för de ensamkommande. Det engagemang som finns där bör ges den viktiga roll de har. För att kunna fortsätta bedriva det arbete de gör måste de ekonomiska förutsättningarna vara tydliga och det bör finnas ett långsiktigt perspektiv i det.

I Sverige är det normaliseringsprincipen som ska gälla vad avser behandlingen av barn och unga. Det innebär att barn och unga i Sverige ska erbjudas likvärdig vård- och behandling, så långt det är möjligt. När det gäller ensamkommande barn och unga har den principen inte alltid följts. Genom praxis och regeländringar har normaliseringsprincipen satts ur spel för många i målgruppen.

De asylsökande ensamkommande barn och unga som kommer till Sverige utan sina föräldrar hamnar många gånger i en situation som kräver mer av dem än vad som krävs av övriga unga i samma ålder. Den gode mannens uppgift blir därför betydelsefull för de unga.

Yngre barn och ensamkommande och flickor placeras huvudsakligen i nätverksfamiljer. För många kan det vara positivt att komma till en familj som barnet känner närhet till och till ett sammanhang som barnet känner igen när det gäller maten, kulturen, språket mm. Men det kan även finnas risker som kan behöva uppmärksammas. De risker som har identifierats för gruppen är bland annat hedersrelaterat våld och förtryck samt människohandel, barnäktenskap, utnyttjande och exploatering i hushållslaveri, sexuellt eller på annat sätt.

NORGE

Kort redegjørelse for den norske modellen

Instans	Ansvarsområder
UDI	<p>Utlendingsdirektoratet (www.udi.no) er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og har hovedansvar for å behandle alle søknader etter utlendingsloven, herunder søknader om asyl. UDI har også ansvaret for alle mottak for asylsøkere, med unntak av enslige mindreårige asylsøkere under 15 år som bor på omsorgssenter i regi av Bufetat.</p> <p>UDI har egne mottak for enslige mindreårige asylsøkere i alderen 15 – 18 år, og har omsorgsansvaret for denne gruppen.</p> <p>UDI har et tett samarbeid med IMDi, som er ansvarlig myndighet for bosetting.</p>
IMDi	<p>Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (www.imdi.no) er underlagt Kunnskapsdepartementet og har ansvar for bosetting av flyktninger i norske kommuner. I Norge skjer bosetting først etter at søknaden om asyl er avgjort. Overføringsflyktninger bosettes direkte i en kommune ved ankomst til Norge. Norske kommuner bestemmer selv om de vil bosette og hvor mange de vil bosette. Arbeidet med bosetting av flyktninger er nedfelt i en samarbeidsavtale mellom staten og kommunesektorens organisasjon, KS. Det årlige bosettingsbehovet fastsettes av <i>Nasjonalt utvalg for bosetting av flyktninger mv.</i>, der bl.a. KS deltar. IMDi leder, og er sekretariat, for utvalget.</p> <p>IMDi sender anmodningsbrev til det antallet kommuner som er nødvendig hvert år, basert på prognoser om flyktningsankomster fra UDI. Et sett med anmodningskriterier, besluttet av Kunnskapsdepartementet, ligger til grunn for hvilke kommuner som skal forespørres om å bosette. Kommuner som stiller seg positive til å ta imot et gitt antall flyktninger, blir anmodet om å bosette konkrete personer etter hvert som asylsøknadene blir avgjort eller overføringsflyktninger er klare for å ankomme Norge. IMDi har ansvar for å bosette enslige mindreårige i aldersgruppen 15-18 år som har fått opphold, mens de som er under 15 år idet de kommer til Norge, hører inn under Bufetats ansvar, jf. omtale nedenfor.</p> <p>I tillegg til bosettingsarbeidet forvalter IMDi tilskuddsordninger innrettet mot kommunenes arbeid med å integrere flyktingene i det norske samfunnet</p>
Bufdir/Bufetat	<p>Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (www.bufdir.no) er underlagt Barne- og familiedepartementet og skal ved det regionale nivået, Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat), gi tilbud om plass i et omsorgssenter for mindreårige asylsøkere dersom barnet var under 15 år da asylsøknaden ble fremmet. Bo- og omsorgstilbudet inngår i den statlige delen av det norske barnevernet, og er dermed hjemlet i barnevernsloven.</p> <p>Det er etablert en nasjonal ankomstfunksjon med ansvar for logistikk og fordeling av plasser til enslige mindreårige under 15 år. Når barnet oppholder seg på omsorgssenteret, er det Bufetat som har ansvaret for omsorgen for barnet.</p>

	<p>Bufetat har videre ansvar for å finne en bosettingskommune til enslige mindreårige som har fått innvilget opphold og som skal boettes fra et omsorgssenter (barn som var under 15 år ved ankomst til Norge, og eventuelle medfølgende eldre søsken).</p> <p>Bufetat har et nært samarbeid med IMDi om bosetting, blant annet ved at IMDi i utgangspunktet inkluderer Bufetats behov for bosettingsplasser i kommunene når IMDi sender det årlige anmodningsbrevet til de aktuelle kommunene.</p>
--	---

Svar fra Norge, fra henholdsvis UDI, IMDi og Bufdir/Bufetat

1) På hvilket sätt har mottagandet av ensamkommande barn och unga förändrats sedan hösten 2015 vad gäller antal, fördelningen mellan könen och vilka länder de kommer ifrån?

Etter høsten 2015 har det kommet få enslige mindreårige asylsøkere til Norge. Figuren under gir en oversikt over utviklingen 2015-2019 i asylsøknader, asylvedtak, positive vedtak (det vil si vedtak om asyl, annen flyktningstatus eller oppholdstillatelse på humanitært grunnlag), vedtak om tidsbegrenset opphold frem til fylte 18 år, samt antall enslige mindreårige flyktninger som har blitt bosatt i en norsk kommune.

	Asylsøknader	Asylvedtak	Positivt vedtak	Tidsbegrenset opphold	Bosatt i kommune
2015	5480	1165	1072	12	693
2016	320	2239	1612	313	1599
2017	191	897	395	359	759
2018	159	134	111	5	194
2019	135	167	145	3	137

Blant de 5480 enslige mindreårige asylsøkerne i 2015 var 8 prosent jenter og 92 prosent gutter. 65 prosent var fra Afghanistan, 13 prosent fra Eritrea og 10 prosent fra Syria.

Blant de 805 enslige mindreårige asylsøkerne fra 2016 til 2019 var 31 prosent fra Afghanistan, 19 prosent fra Eritrea og 18 prosent fra Syria.

Blant 9 200 bosatte i 2017 som mellom 1996 og 2017 hadde fått opphold som enslige mindreårige flyktninger, var 84 prosent menn og 16 prosent kvinner.

2) På hvilket sätt har lagstiftningen ändrats sedan 2015?

Instans	Svar
UDI	<p>Av endringer i den norske utlendingsloven, og som er av betydning for enslige mindreårige fra 2015 og frem til i dag, kan UDI trekke frem:</p> <ul style="list-style-type: none"> I juni 2016 ble det besluttet å fjerne rimelighetsvilkåret i internflyktvurderingen etter utlendingsloven § 28 femte ledd. I henhold til

	<p>ny bestemmelse er det ikke lengre et krav at myndighetene må vurdere om internflukt er rimelig. Det skal nå kun vurderes om internfluktalternativet er trygt og tilgjengelig. Denne endringen fikk konsekvenser for beskyttelsesvurderingen i saker fra enslige mindreårige.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I februar 2018 ble utlendingsforskriften § 8-8 om tidsbegrenset tillatelse til enslige mindreårige mellom 16 og 18 år endret. Det ble tatt inn flere momenter som skal vektlegges i en skjønnsvurdering av når en tillatelse kan tidsbegrenses. • Det ble samtidig innført en tidsavgrenset bestemmelse for en særskilt gruppe enslige mindreårige i utlendingsforskriften § 8-8 a, som kunne få sine saker vurdert på nytt. Denne ordningen er avviklet nå. <p><u>Kommende endringer:</u> Hittil har justismyndighetens botilbud (asylmottak) ikke vært lovregulert, det har vært situasjonen også for mottak for enslige mindreårige asylsøkere over 15 år. I desember 2019 sendte Justis- og beredskapsdepartementet på høring et forslag til endringer i utlendingsloven og -forskriften om omsorgsansvaret for enslige, mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år i mottak. Høringsfristen er 6. mars 2020.</p> <p>Forslaget kan leses her: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-til-endringer-i-utlendingsloven-og--forskriften-om-omsorgsansvaret-for-enslige-mindrearige-asylsokere-mellom-15-og-18-ar-i-mottak-mv/id2681080/</p>
IMDi	<p>Finansieringsordningen for hvordan staten kompenserer kommunene for sitt arbeid med bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger, har blitt endret. I 2017 ble ordningen endret fra en delvis etterskuddsvis refusjonsbasert modell til en fullt ut forskuddsvis per-person-finansiert modell.</p> <p>Nærmere informasjon om integreringstilskuddet til kommunene (inkludert beløpsstørrelsene det er snakk om) og andre tilskuddsordninger IMDi har ansvaret for, finnes her: https://www.imdi.no/tilskudd/</p> <p>Enslige mindreårige med begrensninger i oppholdstillatelsen bosettes.</p> <p>Fra 1. juli 2016 ble det innført forbud mot å bruke barn som tolk i offentlig forvaltning, jf. forvaltningsloven § 11e.</p>
Bufdir/Bufetat	<p>Det har vært flere endringer i barnevernloven siden 2015 som har betydning for oppfølgingen av enslige mindreårige asylsøkere i omsorgssentrene. Endringene skal blant annet bidra til å styrke barns rettigheter, gjennom for eksempel et styrket krav til barns medvirkning. Videre er det inntatt et krav om dokumentasjon av hva som er barnets synspunkter, hvilken vekt barnets mening er tillagt og hvordan barnets beste er vurdert. Videre foreligger det et forslag om en ny overordnet bestemmelse i ny barnevernslov som vil styrke barnevernets oppfølging av barnets kultur, språk og religion. Bestemmelsen vil gjelde for all saksbehandling, handlinger og avgjørelser i barnevernet.</p> <p>Nærmere informasjon om ny barnevernslov, ikke lagt frem for Stortinget ennå, finnes her:</p>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-nou-2016-16-ny-barnevernslov2/id2519335/>

3) Hur ser reglerna ut för ensamkommande när de fyller 18 år eller registreras till 18 år i ert land?

Instans	Svar
UDI	<p>Enslige mindreårige som har fått en tidsbegrenset oppholdstillatelse etter utlendingsforskriftens § 8-8 frem til fylte 18 år, har ikke adgang til å fornye sin tillatelse eller å få søke beskyttelse på nytt som voksen. I utgangspunktet skal de returnere til sitt hjemland ved fylte 18 år, når de har tillatelse etter denne bestemmelsen.</p> <p>Enslige mindreårige asylsøkere har rett til å ha representant, etter utlendingsloven kapittel 11a frem til fylte 18 år. Når de får oppholdstillatelse oppnevnes verge (på svensk god mann). I det man fyller 18 år mister man rett til representant etter utlendingsloven og verge for mindreårige etter vergemålsloven.</p> <p>Enslige mindreårige som bor i mottak og fyller 18 år, blir flyttet fra mottak for enslige mindreårige til mottak for voksne og familier. Den viktigste forskjellen på disse mottakstypene er at mottak for enslige mindreårige har omsorgsansvaret for beboerne. Disse mottakene er derfor tettere bemannet, og har flere ansatte med formell barnefaglig utdanning. UDI stiller også flere krav til omsorgsarbeidet i retningslinjer, herunder om gjennomføring av individuell kartlegging og utarbeidelse av tiltaksplan.</p>
IMDi	<p>Når en person med vedtak om plassering i botiltak hjemlet i barnevernloven blir 18 år, har kommunen plikt til å vurdere personens behov for ettervern, inkludert behov for fortsatt plassering i botiltak i regi av kommunen. Ettervernstilltak kan videreføres frem til personen er 23 år, og det foreligger forslag til å utvide aldersgrensen i forbindelse med ny barnevernslov som er under arbeid. Flertallet av plasseringer av enslige mindreårige flyktninger i botiltak er hjemlet i barnevernloven, men det gjelder ikke alle.</p> <p>IMDi gir tilskudd til kommuner knyttet til hver bosatte enslig, mindreårig flyktning frem til året vedkommende fyller 20 år. I noen kommuner forventes ungdommene å flytte for seg selv når de fyller 18 år, men oftest skjer det et sted mellom 18- og 20-årsdagen. I de fleste kommunene tilbys det en form for støtte og oppfølging også etter de flytter for seg selv, men det er stor variasjon i form og varighet.</p>
Bufdir/Bufetat	<p>Barn i omsorgssentre blir boende der også etter at de har fylt 15 år. Dersom oppholdstiden blir langvarig og de eventuelt fyller 18 år mens de bor i et omsorgssenter, blir de som hovedregel flyttet til et mottak for voksne og familier, tilsvarende som for enslige mindreårige asylsøkere i UDI sine mottak.</p>

4) Hur ser skolsituationen ut för gruppen ensamkommande barn och unga?

Instans	Svar
UDI	<p>I mottaksfasen</p> <p>Enslige mindreårige asylsøkere har rett til grunnskoleopplæring når det er forventet at de skal bo i landet i mer enn tre måneder, - så fort som mulig etter ankomst og senest innen én måned. Opplæringsloven åpner opp for at kommunen/fylkeskommunen kan organisere både grunnskole- og videregående tilbudet til nyankomne asylsøkere i såkalte «innføringstilbud», jfr. opplæringsloven §§ 3-12 og 2-8. Slike innføringstilbud krever samtykke fra barnets representant og barnet selv dersom det er over 15 år, og det skal fattes vedtak for ett år av gangen. Et slikt innføringstilbud kan ikke opprettholdes mer enn i to år. For barn i UDI sine mottak er det vanlig praksis er at det legges til rette for et skoletilbud på mottaket i transittfasen, dette gjelder ikke tilsvarende for barn i omsorgssentrene. De gis i hovedsak et skoletilbud i egne innføringstilbud eller inn i ordinær grunnskole, men med tilpasninger av opplæringstilbudet.</p> <p>Enslige mindreårige som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring, har etter søknad rett til tre års heltids videregående opplæring. Mange enslige mindreårige vil ikke fylle vilkårene for rett til videregående opplæring, da de ikke har fullført grunnskole eller tilsvarende. De enslige mindreårige i denne gruppen og som er mellom 16 og 18 år, har da rett på alternative opplæringstilbud. Tilbudet varierer mellom kommunene. Enslige mindreårige som får avslag på sin asylsøknad, har ikke tilsvarende rett til videregående opplæring som andre. For enslige mindreårige med avslag på søknad om oppholdstillatelse gjelder retten til videregående opplæring frem til dato for endelig vedtak.</p>
IMDi	<p>Etter bosetting</p> <p>Det vises til opplysningene over. I tillegg kan tilføyes at de fleste enslige mindreårige flyktninger over 16 år trenger tid på å kunne følge opplæringen i videregående skole. I økende grad får unge flyktninger over 16 år tilbud om plass i kombinasjonsklasse, det vil si tilrettelagt grunnskoleopplæring lokalisert på en videregående skole. Det er også en del som fremdeles får sin opplæring i regi av voksenopplæringen.</p>
Bufdir/Bufetat	<p>Noen utdypende opplysninger</p> <p>Reglene i opplæringsloven om tilpasset opplæring, spesialundervisning, særskilt språkopplæring og morsmålsopplæring gjelder tilsvarende for enslige, mindreårige asylsøkere som for andre barn.</p>

5) Vilka myndigheter har ansvar for boende/placering av barn intill dess de fyller 18 år?

Instans	Svar
UDI	<p>UDI har ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år frem til bosetting eller retur. Enslige mindreårige asylsøkere i denne aldersgruppen bor i egne mottak tilpasset denne målgruppen. Enslige mindreårige asylsøkere som kommer med følgeperson (voksen person uten foreldreansvar, som onkel, tante</p>

	eller eldre søsken), kan bo i mottak for voksne og familier sammen med følgepersonen. I slike tilfeller har også mottakene et ansvar for å følge opp omsorgssituasjonen til den mindreårige.
IMDi	Det er IMDi's ansvar å finne en bosettingskommune til enslige mindreårige som har fått innvilget opphold og bosettes fra mottak for enslige mindreårige asylsøkere over 15 år. Det er kommunens ansvar å plassere enslige mindreårige flyktninger i botiltak som samsvarer med deres behov. Det varierer mellom kommunene hvilken instans som har det overordnede ansvaret for botiltakene.
Bufdir/Bufetat	<p>Barne-, ungdoms- og familieetaten skal gi tilbud om plass i et omsorgssenter for mindreårige dersom barnet var under 15 år når asylsøknaden ble fremmet. Når barnet oppholder seg på omsorgssenteret er det Bufetat som har ansvaret for omsorgen for barnet.</p> <p>Dersom det ankommer barn under 15 år med medfølgende eldre søsken (over 15 år ved ankomst), vil også eldre søsken få tilbud om plass i et omsorgssenter frem til fylte 18 år.</p> <p>Bufetat har videre ansvar for å finne en bosettingskommune til enslige mindreårige som har fått innvilget opphold og som skal bosettes fra et omsorgssenter (barn som var under 15 år ved ankomst til Norge, og eventuelle medfølgende eldre søsken).</p>

6) Hur har bostadssituationen sett ut för gruppen ensamkommande barn och unga sedan 2015?

Instans	Svar
UDI	<p>Etter de høye asylankomstene i 2015 og 2016 hadde vi på det meste i underkant av 100 mottak for enslige mindreårige. Siden medio 2016 har vi vært gjennom en omfattende nedleggelsesprosess. I dag har vi kun ett transittmottak og ett ordinært mottak for enslige mindreårige.</p> <p>I nedbyggingsprosessen har vi vektlagt kvalitetskriterier, noe som innebærer at vi til enhver tid har bevart mottakene vi mener har vært best rustet til å ivareta omsorgsansvaret. Vi har også nedskalert antall plasser i mottakene (fra 50 til 25/30 plasser i ordinære mottak), samtidig som kravene til ansatte har blitt opprettholdt. Siden 2016 har UDI fått øremerkede midler for å styrke bemanningen og den barnefaglige kompetansen i mottakene. Disse midlene har først og fremst blitt brukt til økt bemanning med formell barnefaglig kompetanse.</p>
IMDi	Kommunene benytter seg av mange ulike former for botiltak, hvorav fosterhjem og bofellesskap med døgnbemanning er mest vanlig for dem under 15 år. For dem over 15 år er bofellesskap (med varierende grad av bemanning) og hybel med oppfølging det mest vanlige.
Bufdir/Bufetat	Ved utgangen av 2015 var det om lag 750 barn i private og statlige omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere, fordelt på i underkant av 100 omsorgssentre. På grunn av lave ankomster av enslige, mindreårige asylsøkere de siste årene er

	<p>flesteparten av disse lagt ned. I dag gjenstår det to omsorgssentre med til sammen 50 plasser. Begge omsorgssentrene driftes av Bufetat.</p> <p>Kvalitetskravene til omsorgssentrene er tilsvarende som for ordinære barnevernsinstitusjoner. Dette innebærer at det blant annet stilles spesifikke krav til både den materielle standarden, bemanningsfaktor og kompetanse hos bemanningen. Hvor mange plasser omsorgssentrene godkjennes for, skal også ligge innenfor det som anses som forsvarlig. Det er kun i unntakstilfeller at omsorgssenteravdelinger godkjennes for mer enn 8 plasser. De fleste er imidlertid godkjent for 6 plasser. Det føres i tillegg tilsyn med alle omsorgssentre, både ved at Bufetat selv skal kvalitetssikre alle omsorgssentrene, samt at Fylkesmannen fører tilsyn med at barna som bor i omsorgssentrene, får ivaretatt sine rettigheter under oppholdet der.</p> <p>Det har ikke vært noen endringer i bostedssituasjonen for enslige, mindreårige asylsøkere under 15 år ved ankomst siden 2015.</p> <p><u>Tilleggsopplysninger:</u></p> <p>I regjeringens politiske plattform, er det bestemt at vi skal iverksette et prøveprosjekt med hurtigbosetting av enslige mindreårige asylsøkere etter modell fra Nederland. Saken er foreløpig under utredning med sikte på å finne en tilpasset ordning i Norge. For mer informasjon om den nederlandske modellen, se NIDOS' nettsider.</p>
--	---

7) Lyft några centrala erfarenheter från de senaste åren som ni bedömer vara viktiga att ta lärdom av inför en ny period där många söker asyl i Norden.

Instans	Svar
UDI	<p>I perioder med høye ankomster bør man fokusere på å ha god saksflyt og prioritere sakene til enslige mindreårige. En viktig lærdom er at tiltak som bidrar til å holde saksbehandlingstiden så lav som mulig i slike perioder, bør prioriteres. Vi har også erfart at det er utfordrende med større lovendringer som berører praksis i perioder med høye ankomster, og at dette bidrar til at saksbehandlingstiden blir lengre.</p>
IMDi	<p>En utfordring for kommunene er å opprettholde beredskapen, kompetansen og botiltakene de har fått på plass gjennom perioden 2014-2017. Forskere og praksisfelt etterlyser nasjonale standarder og minstekrav til botiltakene og til oppfølging etter fylte 18 år. Se også punkt 3 om ettervern.</p> <p><u>Ny forskning</u> På oppdrag fra IMDi har nylig Institutt for samfunnsforskning publisert en forskningsrapport som heter <u>Fra bosetting til voksenliv</u>, som tar for seg en rekke forhold knyttet til enslige mindreårige flyktninger både når det gjelder bosettingsprosessen og tiden etter bosetting.</p> <p>Et sammendrag av de viktigste funnene i rapporten og selve rapporten er tilgjengelig på IMDis hjemmesider på denne lenken: https://www.imdi.no/om-imdi/rapporter/2020/fra-bosetting-til-voksenliv/</p>

<p>Bufdir/Bufetat</p>	<p>Et sentralt tema ved økte ankomster vil være å ha god nok kapasitet og nok plasser. Erfaringene fra 2015 viste at det var helt nødvendig med en balanse mellom statlig og privat kapasitet. Dette begrunnes i et behov for risikospredning i en situasjon med behov for hyppig opp- eller nedbygging av omsorgssenterkapasitet, noe som krever flere aktører på banen. En kombinasjon av private og statlige omsorgssentre vil best kunne sikre dette.</p> <p>Ved økningen i ankomstene høsten 2015 forelå det ingen konkrete tiltak for raskt å kunne etablere kapasitet i private tiltak. I 2016 ble det utarbeidet en plan for raskt å kunne ta i bruk private plasser på en mer systematisert måte.</p> <p>Videre vurderes det som helt sentralt at det, ved en økning i ankomster tilsvarende 2015, er behov for å etablere et tett og systematisk arbeid med helsedirektoratet, fylkesmennene som oppnevner representant til barnet og fører tilsyn med omsorgssentrene, politiets utlendingsenhet hvor barnet registrerer sin søknad om asyl, UDI, IMDi, NAV, kommunene og relevante frivillige aktører.</p> <p>I et bosettingsperspektiv ser vi at det er vanskelig for kommunene å opprettholde beredskapen og bevare kompetansen i perioder med lave ankomster. Det er krevende å få opp igjen tiltakene dersom behovet øker. I et beredskapsperspektiv er dette en stor utfordring, særlig for de yngste barna, som trenger tiltak med tett oppfølging tilpasset de individuelle behov de enkelte har.</p>
-----------------------	--